

TUTOROVÁNÍ

Počítačově gramotný pedagog využívá kombinaci prezenční výuky s e-learningovou podporou (blended learning), kterou lze využít v běžných hodinách, ale také v domácí přípravě. Pedagog může využívat e-learning jako přípravu pro svou pedagogickou činnost. Student může s e-learningovým materiálem pracovat v prezenčních kurzech pod dohledem pedagoga (lektora) zcela samostatně nebo jako samostudium na dálku řízené tutorem (tutorovaný kurz) po hodinách..

Tutor v e-learningovém kurzu je především vede studujícího v procesu vzdělávání, kdy nevyučuje, ani nepřednáší. Tutor usnadňuje a řídí studium, zpřístupňuje doplňující zdroje, upozorňuje na mezipředmětové vztahy a souvislosti teoretických poznatků a podporuje studenty při překonávání studijních překážek. Hodnotí samostatné práce studujících a sděluje jejich hodnocení; motivuje je k dalšímu studiu. Přípravuje a řídí diskuze; moderuje je, zadává je a usměrňuje.

Tutor se umí dostat do systému, má k dispozici e-learningové kurzy, ve kterých má zapsané studenty. Teď nastává situace, kdy bude na studenty pedagogicky působit. Zde je nutno řídit se některými principy, aby výuka měla smysl a tutor nebyl zavalen spoustou práce, která mu ubere spoustu času.

Základní principy práce tutora:

- Dobrá znalost e-learningového prostředí, ve kterém tutor pracuje
- Nastavení a dodržování pravidel práce
- Poskytování okamžité zpětné vazby
- Znalost a dodržování pedagogických zásad v e-learningu

Znalost e-learningového prostředí

Základ je ve znalosti e-learningového prostředí, kdy tutor neztrácí čas tápáním a hledáním svých e-learningových kurzů a jejich správou. Tato znalost je odvozená od e-learningového prostředí, které tutor ke své pedagogické práci používá.

Pravidla

Pravidla e-learningového kurzu jsou velmi důležitá pro bezproblémový chod studia. Dobrá pravidla zabezpečují, že tutoři se mohou zabývat pedagogickou činností, na kterou mají dostatek času, protože nemusí řešit jiné problémy. Studentům je vše kolem studia jasné a mohou se plně soustředit na výuku.

Každý tutor by měl zpracovat pravidla a studenti by je musí mít k dispozici, to znamená jsou umístěna v socializační části e-learningového kurzu. Socializační část je zpravidla v úvodu e-learningu nebo je k tomuto účelu vytvořena "klubovna" pro studenty.

Tutor musí důsledně dbát na dodržování pravidel. Pokud to nepůjde, iniciuje změnu pravidel.

Průběh studia

Informace o **kurzu / kurzech**, jejich obsah. Role tutora. Povinnosti studentů - plnění úkoly, účast v diskuzích a chatech. Tato pravidla se zpravidla umísťují na začátek kurzu, do socializační části (klubovny).

Kurz, kapitoly a bodový systém

Informace o struktuře e-learningu, o struktuře jednotlivých kapitol. Popis jednotlivých kapitol, co znamená, které aktivity v nich studenti najdou (úvodní anketa, úkol, texty, testy...). Důležité je zpřístupňování jednotlivých

kapitol pro studenty. To je z hlediska výuky důležité, aby studenti věděli, co aktuálně studují a také aby tutor držel studenty pohromadě v jednom tématu a společně o něm diskutovali v diskuzích a chatech. Sem patří i informace, zda tutor po vypršení času kapitoly nebo jednotlivé aktivity uzavírá.

Doporučení pro studování jednotlivých kapitol. Za co studenti dostávají v jednotlivých kapitolách e-learningovém kurzu body. Jak může pomoci tutor.

Harmonogram studia

Seznam kapitol s informací, kdy začínají a kdy končí, případně kolik hodin studium jedné kapitoly trvá.

Kapitola	Tematický celek	Počet hodin	Počátek	Ukončení
1.	Město	5	31.1.2015	14.2.2015
2.	Moře	4	14.2.2015	21.2.2015
3.	Kuře	3	21.2.2015	28.2.2015
4.	Stavení	5	28.2.2015	7.3.2015
	Závěrečný test	1	7.3.2015	14.3.2015

Kalendář

Kalendář, který bývá součástí e-learningového prostředí, je velkým pomocníkem tutora. Informuje studenty o otevření a uzavření kapitol, o termínech úkolů a testů. Výhodou je, že všichni studenti mají okamžitý přehled o všech důležitých termínech, týkající se aktivit v e-learningu. Kalendář pomáhá dodržovat termíny jak studenty, tak tutorů.

Okamžitá zpětná vazba

Myslíte-li to s e-learningem vážně, musíte mu dát váš čas a systém. Svůj „online“ pracovní den si naplánujte tak, jako kdybyste byli fyzicky v prezenčním programu. Zvýší to vaši motivaci a poskytne základní rámec vašeho pracovního fungování. S tím souvisí vytvoření pracovního prostředí u vás doma.

Toto je důležité z toho důvodu, že e-learningu je nutné věnovat se každý den, aby studenti dostávali okamžitou zpětnou vazbu na své aktivity v e-learningu. Okamžitá zpětná vazba dokáže studenty udržet motivované. Při slabé odezvě jejich motivace odchází.

Vytvořte si systém vaší práce v e-learningu.

Příklad:

Tutor se denně věnuje pedagogickým činnostem v e-learningu:

- odpovídá na otázky účastníků
- přečte si úkoly a napíše na ně studentům zpětnou vazbu
- podněcuje diskuzi v diskuzních fórech
- dohlíží, zda všichni studenti pracují
- podněcuje neaktivní studenty individuálně k aktivitě

Pedagogická činnost

Průvodcovská činnost

Tutor provádí studenty e-learningem, uvádí témata, vysvětluje důvod zařazení určitých aktivit a zároveň poskytuje prostor pro uvádění témat účastníky (formou aktivit nebo otevřených fór). Identifikuje společná témata, červené nitě.. ty pojmenovává. Na konci aktivity shrnuje a uzavírá témata. Každá kapitola (i řada aktivit) by měla mít nějaké shrnutí, zarámování a zhodnocení – tutorem nebo účastníky.

Řízení diskuze

Zde tutor řídí diskuzi a dbá na tzv. "tkaní". To je, že příspěvky studentů na sebe navazují a drží téma. Pokud někdo tyto pravidla nedrží, úkolem tutora je udržet diskuzi pohromadě a v tématu. Zároveň může nabídnout další témata / diskuzi, včetně těch které s výukou nesouvisí. Ty může nabídnout v tzv. klubovně a požádat iniciátora o moderaci.

Při moderování (netmoderování) je cílem tutora především živit diskusi a přidat do ní hodnotu pro účastníky.. Důležité je nepsat příliš formálně a nastavit tón ostatním (osobní tón, smajlíci, používání jmen)

Tutor Reaguje na příspěvky studentů, ale nechává prostor i ostatním. Má-li zájem, aby diskuze pokračovala, nedává do ní definitivní soudy. Naopak do svých příspěvků vkládá množství „háčků“, na které se dá reagovat. Klade otázky podněcující diskusi.

Zadávání úkolů

Úkoly patří mezi základní nástroje tutora v e-learningu. Úkoly by neměly přicházet náhodně. Účastníci nemusí vědět předem, jaké všechny úkoly je potkají, ale musí vědět, kdy přijde zadání úkolu.

Každá aktivita a úkol musí mít jednoznačně daný časový rámeček; musí být jednoznačně zřetelný její začátek a konec - viz harmonogram a kalendář. Úkoly nesmí být příliš komplikované, alespoň ne ze začátku. Tutor se nesmí bát oživit e-learning úkoly, které mají zábavný charakter.

Oceňování

Oceňování je důležitý nástroj tutora při motivaci studentů. Tutor oceňuje modelové chování, které chce podpořit... a naopak. A říká to konkrétně.

Tutor chválí žádoucí chování veřejně, naopak informuje studenty o nežádoucím chování neveřejně, například vnitřní poštou nebo e-mailem.

Hodnocení a známkování

Hodnocení a známkování je zásadní pro práci tutora. Z tohoto důvodu je tomuto tématu věnován větší prostor. Hodnocení a známkování je více popsáno v následující kapitole této příručky.

Osobní příklad

Tutor musí jít studentům příkladem v přístupu k e-learningu. Obzvláště v počátečních fázích budou studenti přispívat stylem, který okoukají od tutora. Je pro ně modelem.

Pokud se od tutora očekává odpověď, musí za každou cenu odpovědět – je modelem. A pokud jej "nehraje" může e-learning brzy skončit na nezájmu studentů.